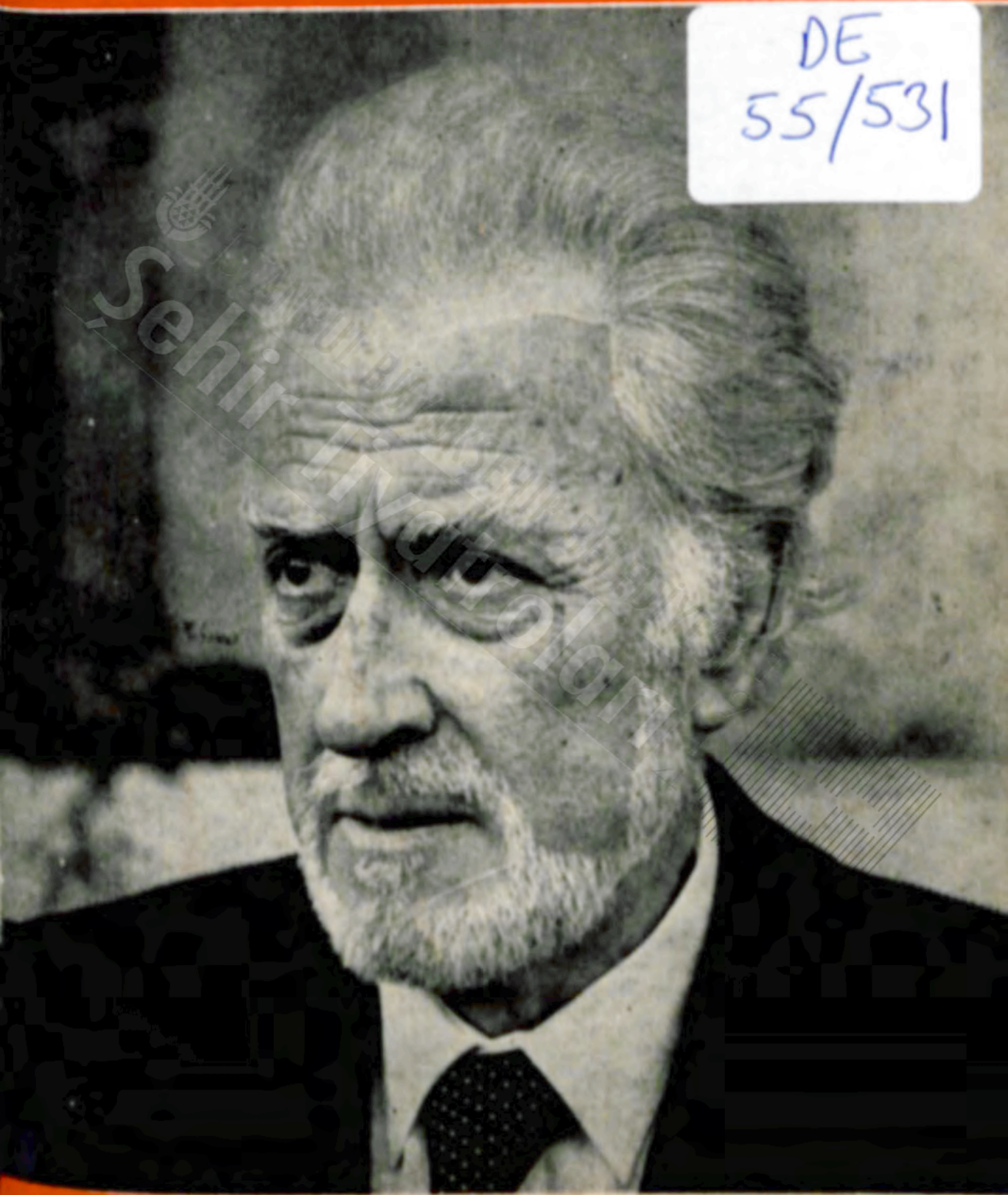

Sehir Tiyatrosu

DE
55/531

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları Yayın Organı

Genel Sanat Yönetmeni emekli olan Agâh Hün'e plâket verdi

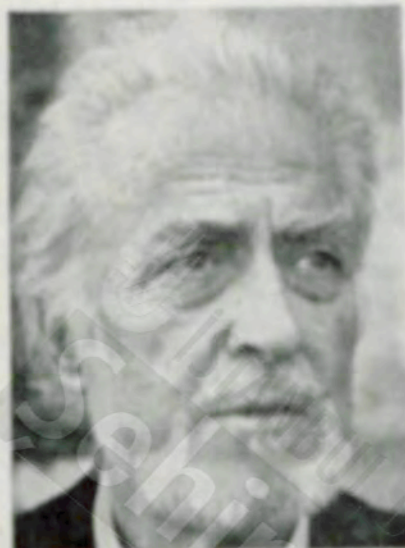
Tiyatromuzun Harbiye bölümünde oynanmakta olan «Yağmurens» komedisi, Agah Hün'ün sahnelediği son eseridir... 22 Ocak 1983 Cumartesi gündüz oyunu sonunda, armağan olarak Agah Hün için hazırlanmış bir mask, seyircilerin huzurunda kendisine, Genel Sanat Yönetmenimiz Vasfi Rıza Zebu tarafından şu sözlerle verildi:

«Memleketimizde tiyatro oyuncusu seyrek yetişir. Bunların içinden sanstikâr ünvanını kazanacak değerlisi pek nadirdir.. Agah Hün işte bu kıymetlerin içinde gelenlerdendi. Şehir Tiyatrosunda 22 yıldır verdiği güzel eserleriyle tiyatromuzun tarihine kıymet kazandırdı... Dünya tiyatrolarının adeta bir arması olan elimdeki şu maskı, arkadaşlarının bir armağanı olarak (aktörlerin en kıdemlisi olmam dolayısıyla) kendisine seyircilerinin ve sanat arkadaşlarının huzurunda, hem de çok emek verdiği bu sahnenin üstünde benim tarafından verilmesi uygun görüldü.

Şimdi müsaadenizle... (Maskı Agah Hün'e uzattı.)

Agah Bey; bu çatı altında ömrünüzü şerefle sürdürdüğünüzden dolayı sizi tebrik ederim.. Sıhhat ve selâmetle çok yaşayın.»

Yaş haddinden emekli olan

Agâh Hün :

“Emekli bir sanatçı olmayı kabul etmiyorum sanatçının yaşı olmaz... Sanat bir yaratmadır...,”

Röportaj: Tayfun TÜRKİLİ

Emekli Sandığı'nın ilgili yasa maddesine göre 65 yaşını doldurmuş devlet memurları, bu yaşlarını doldurdukları gün emekliye sevk edilirler..

Tiyatromuz aktörü Agah Hün de bu yasanın ilgili maddesi kapsamına girerek 65 yaşını tamamladığı 12 Ocak 1983 günü emekliye sevk edildi. 45 yıllık tüm sanat yaşamının 22 yılını aralıksız Şehir Tiyatrolarında sürdüren Agah Hün o 12 Ocak günü hem sevinci hem de kederli aynı anda yaşadı.

Sevinci doğum günü olması kederli ise henüz sanatının doruğundayken emekliye sevk edilip, 22 yılını verdiği Şehir Tiyatroları sahnelerinden uzaklaşması idi.

Kendisiyle bu konuda kısa bir söyleşi yaptık.

— Sayın Agah Hün, kaç yıldır da, nerede doğdunuz? Kısaca biyografinizi özetler misiniz?

— 1918 yılında İstanbul'da,

Kâğıthane koyünde doğdum. İlk, orta ve lise tahsilimi İstanbul'da yaptım. 1937 yılında Ankara Devlet Konservatuarı tiyatro bölümüne girdim. 1942 yılında yüksek kısmından pekiyi derece ile mezun oldum. Konservatuarda öğretmenlik yaptım. Devlet Tiyatrosu'nda, çocuk tiyatro rejisörü ve aktör olarak çalıştım.

1951 yılında İstanbul'daki Küçük Sahne'ye girdim. 1961 yılında da Şehir Tiyatrosu'na geçtim. Ve emekli olduğum 12 Ocak 1983 tarihine kadar da aralıksız Şehir Tiyatrosu'nda çalıştım.

— Peki, tiyatro sanatçısı olmak düşüncesi nereden aklınıza geldi?

— Ağabeyim Hadi Hün yüzünden. 18 yaşımın akli ile bunun şahane bir meslek olduğunu sanıyordum. İçine girince hem işin yüceliğini anladım, hem de dertlerini, zorluklarını ve maddi manevî sıkın-

tilarını yaşadım. Ama gene de her şey güzeldi ve değerliydi doğrusu.

— İlk oynadığınız oyunun adını hatırlıyor musunuz? O oyundaki rolünüz neydi?

— İlk oynadığım piyes Antigone'dir. Bu piyeste Kral Kreon rolünü oynadım.

— Bugüne kadar kaç oyunda rol aldınız?

— Bir çoğu başrol olmak üzere, yüzü aşkın piyeste oynadım.

— Peki, kaç oyun yönettiniz, aklınızda mı?

— Devlet Tiyatrosu, Küçük

Sahne, özel tiyatrolar ve Şehir Tiyatrosu'nda otuz piyes sahneye koydum.

— Oynadığınız oyunların içinde en çok hoşunuza giden oyunun adını söyler misiniz? O oyundaki rolünüz neydi?

— En çok beğendiğim oyun William Shakespeare'ın MACBETH piyesidir. Bu piyeste Macbeht rolünü oynadım. Şehir Tiyatrosu 60'lı yıllarda bu gösteriyi Hisar Açıkha-va Tiyatrosu'nda yapmıştı. Hem oyun birinci kaliteydi, hem de çok sıkse yapmıştı.

«Atinalı Timons» piyesinde, Toron KARACAĞLU ile birlikte.

— Yönettiğiniz oyunların içinde en çok beğendiğiniz hangisidir?

— Yönettiğim oyunlar içinde en çok beğendiğim, Küçük Sahne' de monte ettiğim ÇAYHANE piyesidir.

— Başınızdan geçen ilginç bir anıyı anlatır mısınız?

— Anlatayım. İsmet İnönü Konservatuvarın bütün konserlerini takip ederdi. Tabii bizim oyunlarımıza da gelirdi. İlk oynadığımız oyundan sonra sanatçıları kabul etti ve bana:

— «Eserlerinizdeki ilâhlar gibi ilâhlaştınız» dedi. Bu iltifat benim çok hoşuma gitmişti.

Bir de İngiltere'den dönerken bir gümrük memuru pasaportuma baktı ve:

— «Aktör...» diye tatlı tatlı gülümsedi. «Öyleyse eşyanızı kontrol etmeyeceğim... İyi yolculuklar» Bu anlayışa da hayran kalmıştım

— Tiyatro dışındaki özel uğ

İktidar piyesinde

raşlarınız var mı, nelerdir?

— Tiyatro dışında özel uğraşlarım çoktur. Balık tutma, avcılık, fotoğrafçılık, amatör sinema, çiçek yetiştirme ve kitap okumak. Hepsi ni bir şeyler öğrenmek için, bilgi almak için yaptım ve zaman zaman oraktım. Yalnız kitap okumayı, okuma-yazma öğrendiğim günden beri devam ettiriyorum.

— Sahneye çıktığımız yıllardaki tiyatro ve sanat ile, bugünkü tiyatro ve sanat arasında ne gibi farklılıklar mevcut? Örneğin maddi, manevi, sıkıntılar, güçlükler... V.b. gibi.

— Sahneye ilk çıktığım zamanlar 8 oyun oynuyorduk ve piyes kalıyordu. Ben de (Ankara'da tiyatro olmaz) diye düşünüyordum. Ama halka iyiyi, güzeli verirsiniz o almam, istemem demiyor. Bugün Ankara'da kaç tane tiyatro var. Yalnız gerçek şu ki, ülkemizde tiyatro aç-

-Agah Hün, MACBETH trajedisinde

OTHELLO'da (sağdan sola) Ağah Hün, Tijen Par, Fuat İşhan ve Şadıman Aysin.

sından ilerleme çok yavaş olmaktadır. Bugün artık, her şehrimizde tiyatrolarımız olması gerekirdi. Maddî manevî sıkıntılara gelince, bu hangi meslekte yok ki? Yalnız iyi, güzel, doğru, gerçek, faydalı şeyler yapan tiyatro sanatı, bütün bu dertleri unutturuyor.

— Emekliye sevk edildiğinizi öğrendiğinizde neler hissettiniz?

— Emekliye sevkedilmemi normal buldum, tabii karşıladım. Çünkü, resmen senin işin bitti demekle, insanın işi bitmez ki... İnsan sağlığı yerinde oldukça çalışır, çalışmalıdır.

— Artık emekli bir sanatçısınız. Yaşamınızın bundan sonrası için ne yapmayı düşünüyorsunuz?

— Artık emekli bir sanatçı ol-

mayı kabul etmiyorum. Sanatçının yaşı olmaz. Sanat bir yaratmadır. Sanatçının sağlığı yerindeyse, işine devam edecektir. Sanatçı okur, yazar, oynar, rejisörlük, idarecilik yapar. Tiyatronun her dalında çalışabilir. Sanat işinde insanın (tamam, ben artık oldum) demeye, pes etmeye hakkı yoktur.

— Sanatçılar için emeklilikte yaş haddi olmasaydı, aktörlüğü ve yönetmenliği daha ne kadar sürdürmeyi düşünüyordunuz?

— Tabii aslında, sanatçılar için yaş haddi yoktur. Yaş haddi devlet memurları için vardır. Ben, Allah izin verirse, sağlığım yerinde oldukça ölünceye kadar bu güzelim mesleği devam ettirecek, tiyatro için çalışacağım.

Bize Gelen Böyle Mektuplar da Var

Sayın Vasfi Rıza Zobu
Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni

Harbiye — İstanbul

Muhterem Üstad,

İstanbul Şehir Tiyatroları Üsküdar Bölümüne gösterdiğiniz yakın ilgi dolayısıyla, eski bir Üsküdarlı ve bir yazar olarak, hemşehrilerim adına zatiâlinize minnet ve şükranlarımızı arz etmeyi kendim için vicdani bir vazife saydığımdan, bu mektubumla kıymetli vaktinizi almak cesaretini kendimde buldum. Özellikle «Çocuk Oyunları»nın, Anadolu yakasının merkezi durumunda bulunan ve eski bir kültür merkezi olan, tarihi eserlerle süslü Üsküdar'ımızın kıymetli tiyatrosunda, her yıl muntazaman sahnelenmesi takdir ve şükranla anılmaya değer bir harekettir. Bu yıl Üsküdar Tiyatrosu'nda temsil edilmekte bulunan «Pol-yanna» adlı çocuk oyununu da, her zamanki gibi, izledim ve salonu dolduran yavrularımızla birlikte, başarılı temsili sevgi ve takdirle alkışladım. Ben de sizler ve rahmetli üstad Muhsin Ertuğrul gibi, tiyatroyunun gençlerimizin eğitiminde büyük rolü olan bir sanat müessesesi olduğu kanısındayım. Ve küçük yaşlardan itibaren yurttaşlarımıza tiyatro sevgisini aşılamanın önemini takdir etmekteyim. Bu sebeple, her yıl çocuk oyunlarının tiyatromuzda sahnelenmesinde ve bu piyeslerin seçiminde gösterdiğiniz dikkat ve itina dolayısıyla zatiâlinize şükranlarımızı sunmak da bizim için bir görev oluyor. Burada şunu da belirtmek isterim ki, Üsküdar'ımızın yetiştirdiği büyük değerlerden biri olan rahmetli Orgeneral Refik Tulga'nın himmetiyle, kendisinin İstanbul Valiliği sırasında (Üsküdar Şehir Tiyatrosu) binasının yapılması olması, biz Üsküdarlı yurttaşlarımız için büyük bir şans ve talih eseridir ve bu sebeple rahmetliyi burada saygı ile anmayı da kendim için vicdani bir vazife sayıyorum.

En iyi dileklerle saygılarımı arz ederim, muhterem Üstad.

Suat ERGİNER
E. Lise Öğretmeni ve
Yazar

M
Ü
R
Â
İ

Dinçer Çekmez ve Rauf Altıntak

Oya Aydonat, Rauf Altıntak ve Dinçer Çekmez.

Dün

N
e
r
e
d
e
y
d
i
n
i
z

Ahmet Uz ve Tomris İncir.

Gülçin Akçay, «Dün Neredeydiniz» piyesinde

YAĞMURCU

Allye Uzunatağan ve Cüneyt Türel «Yağmurcu» piyesinde

Erdoğan Gemelioğlu

Savaş Dinçel

Devrim Parscan

12 Öfkeli Adam Piyesi Nedir ?

Reginald ROSE

(Oniki Öfkeli Adam) piyesimin; öteki yazdıklarımın asıl önemli farkı, bunu şahsi bir tecrübem üzerine yazmış olmamdadır. Bu konu beni bir yazar olarak ilgilendirmeden aşağı yukarı bir ay önce New York'un (General Session Court) mahkemesinde, o aralık görülmekte olan bir katil davasında jüri üyesi olarak bulundum.

Mahkemenin ilk günü: Bekleme odasında karşılaştığım öteki onbir çile arkadaşım da, tıpkı benim gibi düşünceli, benim gibi üzgün birer surat takınmışlardı. Fakat yemek için mahkeme salonuna girdiğim zaman, kaderi benim elime bırakılmış bir yabancıya karşı kendimi ağır bir sorumluluk yükü altında hissettim. Bu duygu benim üzgün ruhu halimi bir saniyede değiştirdi.

Mahkeme salonunun adeta insanın üstüne çöken o ezici sessizliği, başkanın bir maskeyi andıran o ilgisiz surati, öteki memurların,

Aslan Altın

Doğan Baylı

Argun Kınal

Zihni Göktaş

Süleyman Balçın

Sezai Altekin

kendilerine kalp bir önem vererek, o yapmacıklı gidiş gelişleri, hele muhakeme sonunda benimle beraber oy verecek jüri üyeleri kararının çok kesin oluşu ve bu kararın bir daha hiçbir suretle bozulmaması benim üzerimde çok derin ve çok ağır bir tesir yapıyordu.

Eseri yazarken, jüri üyesi olarak hareketimi ayarlayan ve hiç gözümün önünden kaçmayan dört ayrı nokta şunlar oldu:

● Tanıkların söyledikleri sözler, jüri üyelerinin her biri tarafından bambaşka manada alınıyor, apayrı tefsir ediliyordu. Bu tefsirler arasındaki anlayış ve kavrayış ayrılığı, inanılmayacak kadar, birbirinden uzak ve tamamiyle başkaydı.

● Talihsiz bir insanın ölüm veya kalımı söz konusu olduğu böyle bir acı ve önemli durumda, jüri üyelerinin birbirlerine karşı takındıkları tavır ve davranış tarzı.

● Her üyenin yaradılıştan kendisine mahsus olan mizacı, heyecan ve his durumu.

● Havanın, zamanın, rahatsız bir odanın jüri üyeleri üzerindeki fizik tesirleri.

Sükan Kahraman

Ersin Sanver

Zeki Yıldırım

ÇİL HORUZ ÜSTÜNE..

Oktay RİFAT

İyilik ve kötülükle ilgili, içten gelme ya da görenek, yaşama alışkanlıklarını inceleyen pek az yazarımız vardır. «Çil Horoz»un herşeyden önce bir *moeurs* oyunu olduğunu söylemeliyim.

Gecekonduunun eski bir tarihi yoktur. Gecekonduyu, on dokuzuncu yüzyılda, Batı'da endüstrinin doğurduğu sefalet yuvalarıyla karıştırmak doğru olmaz. Bizdeki gecekonduunun doğuşunu sadece endüstrideki gelişime bağlamanın yetersiz olacağını sanıyorum. Gecekondu mahallesi köyden ileri ama, kentten geri bir topluluktur. Eski bir tarihi olmadığı için yerleşmiş, kökleşmiş bir *moeurs* düzeni de yoktur. Orada insanlar, şimdilik törelerini her gün yeniden icat ederek yaşıyorlar. Kalabalıkta herkesin rahatça otobüse binebilmesi için kuyruk olmak nasıl en elverişli yolsa, topluca yaşamak için de en elverişli tutum, şüphesiz, insanların, yerleşmiş, önceden bilinen ahlâk ilkelerine uymalarıdır. Yoksa yaşamak bir tesadüf, bir cambazlık haline gelebilir. Oyunum klâsik anlamıyla gerçekçi bir oyun olduğu için, bu ahlâk kargaşasının üstünde özellikle durulmamış, ancak bu kargaşa, *action*ın temeli olarak alınmıştır. Bu temelin üstünde karşılıklı insan ilişkileri ve mutlu olmak çabası sürüp gidiyor.

Bu ilişkilerin ve mutluluğa yönelişin en az gecekondu *moeurs*'leri kadar beni ilgilendirdiğini de belirtmek isterim.

(365 sayılı Türk Tiyatro Dergisi'nden)

İSTANBUL BELEDİYESİ
ŞEHİR TİYATROLARI

GENEL SANAT YÖNETMENİ
VASFI RIZA ZOBU

1982 - 1983
DÖNEMİ OYUNLARI

YÖNETİM KURULU

Vasfi Rıza ZOBU (Genel Sanat Yönetmeni)

Şahap SARI (Müdür)

Perihan TEDÜ (Üye)

Saltuk KAPLANGI (Üye)

Erhan ABİR (Üye)

DRAMATURGLAR

Nedret GÜVENÇ - Nedret DENİZHAN - Engin GÜRMEK

SAHNE DİREKTÖRÜ

Ekrem DÜMER (Genel Sanat Yönetmen Yardımcısı)

BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER DANIŞMANI

Tayfun TÜRKİLİ

Sevgilerin En Güzeli

FILUMENA MARTURANO

Yazan : *Eduardo De FILIPPO*
Türkçesi : *Nükhet GÜZ*
Yöneten : *Engin GÜRMENT*
Dekor : *Ersin SATGAN*
Kostüm : *Türkan KAFADAR*

Filumena Marturano *Perihan TEDÜ*
Domenico Sariano *Cengiz KESKİNKILIÇ*
Rosella Solimene *Şehime ERTON*
Alfredo Amorosa *Bilge ZOBU*
Michele *Osman GÖRGEN*
Umberto *Mehmet GÜRHAN*
Ricardo *Orhan HIZLI*
Diana *Güzin ÖZYAĞCILAR*
Lucia *Filiz BOZKURT*
Nocella *Engin GÜRMENT*
Garson *Ümit İMER*
Yönetmen Yardımcıları *Orhan Hızlı*
Mehmet GÜRHAN

Hepsi Oğlumdu

ALL MY SONS

Yazan : *Arthur MILLER*
Türkçesi : *Ülkü TAMER*
Yöneten : *Erol KESKİN*
Kostüm : *Türkan KAFADAR*
Dekor : *Erol KESKİN - Mete YILMAZ*

Joe Keller *Burçin ORALOĞLU*
Kate Keller *Alev GÜRZAP*
Chris Keller *Erhan YAZICIOĞLU*
Ann Deever *Ayşegül YALÇIN*
George Deever *Ali BERGE*
Dr. Jim Bayliss *Özdemir HAN*
Sue Bayliss *Hale AKINLI*
Frank Lubey *Yalçın AKÇAY*
Lydia Lubey *Candan SABUNCU*
Bert *Şevket AVŞAR*
Yönetmen Yrd. *Eray ÖZBAL*

Mürai

Yazan : *MOLIERE*
Türkçesi : *Seniha RAUF*
M. Kemal KÜÇÜK
Uygulayan : *Saltuk KAPLANGI*
Yöneten : *Vasfi Rıza ZOBU*
Dekor - Kostüm : *AYDOĞMUŞ*

Safnaz *Sevil ULUYOL*
Dilsaz *Özen TUTUCU*
İkbal *Oya AYDONAT*
Niyaz *Betül ARIM*
Davud *Ersan BARKIN*
İtri *Rauf ALTINTAK*
Abdi *Diğer ÇEKMEZ*
Hürşit *Suphi TEKNİKER*
Behlül *Saltuk KAPLANGI*
Mihrinur *Birsen KAPLANGI*
Memur *Turgut ARSEVEN*
Yönetmen Yrd. *Saltuk KAPLANGI*

TEŞEKKÜR

Şehir Tiyatrolarına, oyunlarda kullanılmak üzere halı hibe eden

UYAR HALILARI

sahibi

Nurettin Uyar'a teşekkür ederiz.

Çil Horoz

Yazan : *Oktay RİFAT*
Yöneten : *Nedret GÜVENÇ*
Dekor - Kostüm : *Metin DENİZ*

Ayten *Nilgün ÖZHAN*
Ahmet *Metin ÇELİKER*
Hasan *Metin ÇEKMEZ*
Sultan *Bilkay TEKBEN*
Sıdıka *Füzt TOPRAK*
Arif *Demiray ERÜL*
Yönetmen Yrd. *Demiray ERÜL*

Sen Sen misin ?

BLITHE SPIRIT

Komedi 3 Bölüm

Yazan : Noel COWARD
Yöneten : Feridun KARAKAYA
Dekor - Kostüm : Nilgün GÜRKAN

Roberto	Feridun KARAKAYA
Edit	Hikmet Körmükçü ACEHAN
Jean	Gülen KIPÇAK
Dr. Marvin	Nuri ERGÜN
Profesör Charles	Mete SEZER
Madam Bışop	Nilgün KAHRAMAN
Şoför Maryo	Ali BERGE
Edim Uşak	Eray ÖZBAL
Smith	Mustafa ASLAN
Yönetmen Yrd.	Gülen KIPÇAK

TEŞEKKÜR

«Sen Sen Misin?» adlı oyunumuzdaki aplik ve avizeler TRUVA Avize Sanayiinden temin edilmiştir.

TRUVA AVİZE SANAYİ firması sahibi sayın Yılmaz Demir'e teşekkür ederiz.

Haftabaşı

Mr. KETTLE AND Mrs. MOON

Yazan : J. B. PRIESTLEY
Türkçesi : Sevgi SANLI
Yöneten : Fuat İŞHAN
Dekor - Kostüm : Nilgün GÜRKAN

George Kettle	Fuat İŞHAN
Twigg	Filiz TOPRAK
Monica	Nilgün ÖZHAN
Hardacre	Özkan GÜROL
Street	Metin ÇELİKER
Mr. Moon	Necdet YAKIN
Della Moon	Gül AKELLİ
Clinton	Özdemir HAN
Dr. Grenock	Demiray ERÜL
Yönetmen Yrd.	Metin ÇELİKER

Avanak

LE DINDON

Komedi 3 Bölüm

Yazan : *Georges FEYDEAU*
Türkçesi : *Lâtfi AY*
Yöneten : *Çetin İPEKKAYA*
Dekor - Kostüm : *AYDOĞMUŞ*

Lucienne	<i>Ayşegül YALÇIN</i>
Pontagnac	<i>Atacan ARSEVEN</i>
Vatelin	<i>Sezai ALTEKİN</i>
Jean	<i>Cem DAVRAN</i>
Redillon	<i>Burçin ORALOĞLU</i>
Clotilde	<i>Ayşin Atav ÇEKMEZ</i>
Maggy	<i>Candan SABUNCU</i>
Seldignac	<i>Yalçın AKÇAY</i>
Armandine	<i>Gülistan GÜZEY</i>
Victor	<i>Cem DAVRAN</i>
Clara	<i>Vildan BALÇIN</i>
Pinchard	<i>Tuncer SEVİ</i>
Mme. Pinchard	<i>Tanju TUNCEL</i>
Gerome	<i>Uluer SÜER - Sukan KAHRAMAN</i>
Komisier	<i>Çetin İPEKKAYA</i>
Yönetmen Yrd.	<i>Cem DAVRAN</i>

Karı Koca ve Ölüm

Komedi 3 perde

Yazan : *Andrea ROUSSİN*
Türkçesi : *Tahsin SARAÇ*
Yöneten : *Çetin İPEKKAYA*
Dekor : *Nilgün GÜRKAN*

Sebastian	<i>Atacan ARSEVEN</i>
Arletle	<i>Gül GÜLGÜN</i>
Kiki	<i>Salih SARIKAYA</i>
Percien	<i>Necdet YAKIN</i>
Julle	<i>Ayşe SARIKAYA</i>

Hürrem Sultan

Oyun 2 Bölüm

Yazan : Orhan ASENA
Yöneten : Engin ULUDAĞ
Dekor : Ersin SATGAN
Kostüm : Türkan KAFADAR

Şehzade Mustafa	Erhan YAZICIOĞLU
Kanuni Sultan Süleyman	Erol KESKİN
Hürrem Sultan	Ani İPEKKAYA
Mihrimah	Hale AKINLI
Rüstem Paşa	Nüvit ÖZDOĞRU
Şehzade Beyazıt	Kahraman ACEHAN
Şehzade Selim	Taner BARLAS
Şehzade Cihangir	Ersin SANVER
Ahmet Paşa	Renan FOSFOROĞLU
Şair Yahya	Ahmet UZ
Şemsi Ağa	Oben GÜNEY
Sayınur	Bilkay TEKBEN
Ulak	Zeki YILDIRIM
I. Asl	Uğurtan ATAKAN
II. Asl	Nazif ŞEN
III. Asl	Mehmet BULDUK
Kethuda Bey	Engin ULUDAĞ
Enderunlu	Şevket AVŞAR
Yönetmen Yrd.	Kahraman ACEHAN

Yağmurcu

THE RAINMAKER

Yazan : N. Richard NASH
Türkçesi : Fitnat ŞAHİNBAŞ
Yöneten : Ağah HÜN
Dekor - Kostüm : Metin DENİZ

H. C. Curry	Atıf AVCI
Noah Curry	Rıdvan ÇELEBİ
Jim Curry	Avni YALÇIN
Lizzie Curry	Altıye UZUNATAĞAN
File	Yalçın BORATAP
Şerif Thomas	Erhan DİLLİGİL
Bill Starbuck	Cüneyt TÜREL
Yönetmen Yrd.	Altıye UZUNATAĞAN

Kralın Kısrağı

LE JOUMENT DE ROI

Oyun 2 Bölüm

Yazan : Jean CANOLLE
Türkçesi : Asude ZEYBEKOĞLU
Yöneten : Nedret DENİZHAN
Dekor : Metin DENİZ
Kostüm : Türkan KAFADAR

Anna von Cleves	Nedret GÜVENÇ
VIII. Henry	Erhan ABİR
Wriotestley	Zihni GÖKTAY
Godsalve	Ersun KAZANÇEL
Cromwell	Metin ÇOBAN
Norfolk	Cemil ŞAHMAN
Holbeln	Argun KINAL
Mount	Salih 'SARIKAYA
Cranmer	Süleyman BALÇIN
Şansölye	Devrim PARSCAN
Şarkıcı	Deniz UYGUNER
1. Damdonör	Bercis FESCİ
2. Damdonör	Selma KUTLUĞ
3. Damdonör	Serpil SÜEV
4. Damdonör	Fatoz TEZ
1. Kadın	Selma KUTLUĞ
Kâtip	Nedret DENİZHAN
Yönetmen Yrd.	Süleyman BALÇIN
Şarkı müziği ve sözleri	Deniz UYGUNER
Çalanlar;	
Elektro piano	Artun SÜRMELE
Gitar	Neşet KUTLUĞ
Bas gitar	Ahmet HÜN

TEŞEKKÜR

«Kralın Kısrağı» ve «Avanak» adlı oyunlarımızdaki çerçeveler ETA
TİCARET tablo - çerçeve galerisince hazırlanmıştır.
ETA TİCARET'E teşekkür ederiz.

Münasip Beyin Dünya Evi

Komedi 2 Bölüm

Yazan : Fazıl Hayati ÇORBACIOĞLU
Yöneten : Atıf AVCI
Dekor : AYDOĞMUŞ
Kostüm : Ayşe TÜZÜN

Münasip Bey	Savaş DİNÇEL
Emekli Avukat	Aytaç YÜRUKASLAN
Kahveci Mücahit	Ersan BARKIN
Saniye Kadın	Hümaşah HIÇAN
Bakkal Hüsnü	Bilge ZOBU
Hasena Kadın	Oya AYDONAT
Sevim	Filiz BOZKURT
Selami	Yavuz ŞEKER
Berber Kâzım	Ümit İMER
Amca	Sait ERGENÇ
Calibe	Uğur ALTINTAK
Nigar	Fethiye SEZER
Nuriye	Ozen TUTUCU
Nihal	Ayşe SARIKAYA
Sadri	Metin ÇEKMEZ
Cengiz	Mehmet GÜRHAN

Yönetmen Yardımcıları Ersan BARKIN - Ümit İMER

Melahat İçli'yi Yitirdik

Sanatçı 1971 yılında Şehir Tiyatrolarından emekliye ayrılmıştı

16 Ocak 1983 günü, Türk tiyatrosu değerli bir sanatçısını yitirdi. 1933 yılında sanat dünyamızın ilk kaybı Melahat İçli oldu.

İnanmak çok güç... Ya acısına katlanmak?... O, daha da güç... Öylesine canlı, öylesine hareketli, öylesine civil civil olan bir insanın ölebileceğini düşünemiyor insan. Şen-şakrak, gülmesini seven, espri yapmasını bilen, güzel mi güzel bir insan nasıl ayrılabilir aramızdan? Öylesine candan, dürüst, olgun, iyi mi iyi (iyilik timsali) bir insan nasıl yok olur?

Melahat İçli öldü ama, hiçbir zaman unutulmayacak, her zaman saygıyla anılacak.

19 Ocak 1983 günü, Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu'nda son olarak sahneye çıkarıldı. Sanatçı dostlarının elleri üstünde Şişli Camii'ne, oradan da Zincirlikuyu'ya götürüldü. Tüm arkadaşlarının,

Deniz UYGUNER

kardeşlerinin, hatta, o emekli olduktan sonra tiyatroya başlayan, onunla birlikte oynamadıkları, tanışmadıkları halde törene katılan genç sanatçıların bile gözleri yaşlıydı. Melahat İçli onlara saygı ile anlatılmıştı, onlar da saygı duyarak gelmişlerdi.

Sabahları provalara, akşamları oyuna herkesten önce o gelirdi. Saat 21'de başlayan oyuna saat 17'de gelirdi. Tiyatroyu evi kadar severdi. Onunla birlikte oynayan sanatçılar da, sohbetinden yararlanabilmek için erken gelmeye başlarlar, yavaş yavaş da, erken gelmeyi alışkanlık haline getirirlerdi. Ne güzel bir olay.

Melahat İçli'nin eğer birinci perde rolü varsa, perde açılmadan yarım saat önce sahneye girerdi. Eğer perde açıldıktan sonra, örneğin, bir kapıdan antre yapacaksa, bu kez yarım saat ön-

ce o kapının önünde dikilmeye başladılar. Antrelerimize vaktiyle gitmeyi de ondan öğrenmiştik.

Melahat İçli başrol oyuncusu değildir. Ama uzun süre, karakter ve kompozisyon rollerinin eşsiz yaratıcısı olarak, sahnelerimizde küçük rollerin büyük yıldızı olmuştur. Üstlendiği ufacık rolleri kişiliği sayesinde önemli bir rol haline getirirdi.

1917 yılında İstanbul'da doğdu. Türk Sanat Müziği'nin büyük ismi Selâhattın Pınar'ın kardeşidir. Ortaokuldan ayrıldıktan sonra, sanat hayatına Raşit Rıza Samako topluluğunda başladı. Birlikte turnelere çıktılar. 1940 yılında Mahmut Yesari'nin «Yalı Uşağı» oyunu oynanacaktı Şehir Tiyatroları'nda. Genç sanatçılara gerek vardı. Bir yarışma açıldı. Melahat İçli bu yarışmaya girerek kazandı ve Şehir Tiyatroları kadrosuna alındı. 1940 yılından emekli olduğu 1972 yılı başlarına kadar Şehir Tiyatroları'nda oynadı.

Oynadığı Oyunlar

Oynadığı oyunlar: 1940: Yalı Uşağı, Bulunmaz Uşak, Dadi; 1941: Kiralık Odalar, Yumurecak, Sözün Kısası, Bir Muhasip Aranıyor, O Kadın, Kibarlık Budalası, Kör Döğüşü, Iskat-ı Cenin, Görenek; 1942: Oyun İçinde Oyun, İçli Kız, Boks Şampiyonu, Rüzgâr Esince, Ökse ve Sükse, Ayyar Hamza, İşkilli Memo, Asrileşen Baba, Kızlar Eğleniyor, Ye Kürküm Ye, Kurbağalar; 1943: Büyük Şehir, Kara Sevda, Su Kızı, Kadınlar Mektebi, İki Efendinin Uşağı; 1944: Sözünün Eri, Mum Söndü, Ayarsızlar, Düğün Gecesi, Harp Sonrası; 1945: Milyoner Damat, Söylemeli mi?, Hava Parası, Dedikoducular, Allahın Cezası, Ceza Kanunu; 1947: Koca Bebek, Merakî, Sırat Köprüsü, Şeytan Tohumu, İpekçi

«Sekiz Kadın» piyesinde, Bedia Muvahhit ile birlikte.

«Güneş Batarken» de Nedret Güvenç ile.

Merhum, Kral Oidipus; 1948: Kaş Yapayım Derken, Paydos; 1949: Olan Oldu, Bebek, Nemo Bankası; 1950: Don Juan; 1951: Hep ve Hiç, 1952: Şakacı, Vahşi Kız; 1953: Koca Bebek, Renkli Fener; 1954: Ters Yüz; 1955: Hava Parası; 1956: Rüya Gibi; 1957: Benim Üç Meleşim, Dünya Malı Dünyada Kalır; 1958: Bir Kilo Namus; 1959: Fazilet Eczanesi, Eyüp Üzerine Oyun, Bu Melek Satılık Değil; 1961: Davet, İktidar; 1962: Gazeteciden Dost, Sekiz Kadın, Güneş Batarken; 1963: Yarış Bitti, Kadınlar; 1964: Yedinci Köpek, Coriolanus; 1965: Haremde, Bernarda Alba'nın Evi, Chaillot'daki Deli; 1966: Neden Olmasın?; 1967: Bir Kavuk Devrildi; 1968: Köşebaşı; 1969: Tango; 1970: Kadınlar.

Melahat İçli filmlerde de rol almıştır. Önemli filmleri: 1946: Büyük İtiraf; 1949: Karlı Döşek, Karanlık Yollar; 1950: Parmaksız Salih; 1954: Beklenen Şarkı; 1959: Yalnızlar Rıhtımı, Üç Kızın Hikâyesi; 1960: Yangın Var, Taş Bebek; 1961: İki Damla Gözyaşı; 1956: Berduş; 1959: Gurbet; 1960: Aşk Hırsız; 1963: Bahçevan.

Tanrı tüm sanatçılara ve ailesine sabırlar versin. Ruhu şâd olsun.

«Sekiz Kadın» piyesinde rol arkadaşları ile görüşüyor.

SEVGİLERİN EN GÜZELİ

Osman Görgeç, Orhan Hızlı,
Perihan Tedü ve Mehmet Gürhan

Cengiz Keskinçalıç, Bilge Zobu,
Şehime Erton ve Perihan Tedü

Molière ve Tiyatromuz

Lütfi AY

Fransa'da yapılan bir araştırma sonucuna göre, Molière bugün dünyada en çok tanınan dört Fransız'dan biriymiş; öbür üçü de Napolyon'la Jeanne d'Arc ve... Brigitte Bardot.

Doğrusu, ününün ne denli yaygın olduğunu belirtmek için, Molière'i ortak yönü olmayan başka ünlülerle yanyana getirmeğe hiç gerek yoktu. Çünkü, dünya tiyatrosunun en çok tanınan yazarlarından biri Shakespeare'ye öbürünün Molière olduğu herkesin kabul ettiği bir gerçektir. Comédie-Française arşivlerine göre Molière'in komedileri, ölümünden bu yana, sağlığında kendi tiyatrosunda oynandığından çok daha fazla oynanmıştır. 1658 - 80 arası, 22 yılda 2095 temsile karşılık, 1680 - 1972 arası, 292 yılda 29.800 temsil hem sadece Comédie - Française'de. Bu sayıların yıllık ortalamaları hesaplanırsa, ölümünden sonra verilen temsillerin yıllık ortalaması, sağlığında verilenlerin yıllık ortalamasını aşıyor. Bu da Molière'in 300 yıldan beri güncelliğini yitirmediğini, komedilerinin özündeki insancıl ve evrensel nitelikleri koruduğunu yeterince gösteriyor. Goethe boşuna dememiş: «Molière öylesine büyük ki her okuyuşumuzda bizi yeniden şaşkınlık içinde bırakıyor»

Günümüzde de Roger Planchon:

«Bu oyunu (Georges Dandin) seviyoruz, çünkü daha geçen ay yazılmıştır. Bizim için klâsik bir oyun yazarının tanımı budur», diyor

Shakespeare insanoğlunun çeşitli tutkularını kimi zaman dehşet veren, kimi zaman göz kamaştırıcı tablolar halinde çizmiştir. Molière ise zaaflarımızın, saplantılarımızın, hele bencilliğimizin bizi ne gülünç ve ne acınacak hâllere düşürdüğünü, inceliği içinde sivri bir mizah ve hiciv gücüyle, gülerek göstermiş, çağının tutucu, çarpık düşüncelerine saldırırken tek silah olarak da kahkahayı kullanmıştır.

Molière'in hem yazar, hem aktör olarak harcadığı çabaların -bugün bile yeterince üzerinde durulmayan- en önemli yönü, XVII. yüzyıl Fransa'sında, XIV. Louis'nin sarayını ve çevresini doldurup taşıyan bir yığın boş kafalı, iki yüzlü, ama güçlü kişilerle, soyluluk ve kibarlık budalalarıyla, şarlatan hekimlerle, sahte din adamlarıyla korkmadan, yılmadan savaşmış olmasıdır. Bu yüzden güçlülerin hismine uğramış, büyük düşmanlıklarla karşılaşmıştır. Kuşkusuz XIV. Louis'nin anlayışlı tutumu, hoşgörülü koruması olmasa Molière'in bu düşmanlıklara dayanabilmesi, hatta sanat yaşamını sürdürebilmesi, gele-

cek kuşaklara biribirinden güzel eserler bırakabilmesi çok güç, belki de imkânsız olurdu. Zaten, besteci Lully'nin çevirdiği entrikalar sonucu, kral kendisiyle ilgilenmemeye başlayınca çok yaşamamıştır. 17 Şubat 1673 akşamı, son oyunu olan **Hastalık Hastası** nın dördüncü temsilinde, birdenbire ağırlaşmış, evine götürüldükten birkaç saat sonra da ölmüştür.

51 yaşında ölen Molière'in cenazesini din adamları kaldırmak istemişlerdir. Dört gün bekletilen cesedi, nihayet kralın emriyle, gece vakti üç papaz tarafından kaldırılmış, Saint - Joseph mezarlığına götürülmüş ve dinsel tören yapılmadan bir köşeye, adeta gizlice, gömülmüştür.

Molière'in tiyatromuz için önemi, sahnemizin ilk benimsediği -ve Shakespeare'den önce tanıdığı- büyük yabancı yazarlardan biri olmasıdır. İlk çevirisi, 1813'te (Ermeni harfleriyle Türkçe yayımlanan) HA.G. Antimosyan'ın **Zoraki Doktor** uyarlamasıdır. Tanzimat döneminde Safvet Bey (Paşa), Âli Bey, Teodor Kasap, özellikle Ahmet Vefik Paşa gibi usta kalemlerin sahnemize kazandırdıkları çeviri ve uyarlamaları, Cumhuriyet döneminde de Milli Eğitim Bakanlığının yeniden dilimize çevirtip Klâsikleri Serisi'nde yayımladığı hemen bütün belli başlı oyunları repertuvarımızda ve kitaplığımızda yer almıştır. Oyunlarından çoğunun, özellikle **Meraki**, **Zor Nikâhı**, **Zoraki Tabip**, **Azarya** ve **Pinti Hamit**, **İşkilli Memo**, **Ayyar Hamza** uyarlamalarının İstibdat ve Meşrutiyet dönemlerinde, türlü biçimlerde, tulûat tiyatrolarına varıncaya kadar sahnelerimize yayılıp yerleşmesi, Cumhuriyet döneminde de **Mürâi**, **Cimri**, **Kibarlık Budalası**, **Gülünç Kibarlar**, **Kadınlar Mektebi**, **Scapin'in Dolapları** ve **Hastalık Hastası** gibi komedilerinin İstanbul, Ankara, hatta Bursa ve İzmir'de sık sık oynanması, seyircimizin de Molière'i sevdiğini, eserlerinden zevk

aldığını açıkça göstermektedir.

Onun içindir ki 1972'de, ölümünün 300. yıldönümü bütün dünyada «Molière Yılı» ilân edilince, basını-mız ve tiyatromuz, hiçbir yabancı yazara şimdiye kadar gösterilmemiş büyük bir ilgiyle, O'nu anmaya özen göstermişler, gazete ve dergilerimiz O'nun yaşamını, sanatını, oyunlarını değerini anlatan yazılara sayfalarında geniş yer vermişler, İstanbul Şehir Tiyatrosu ile Bursa Devlet Tiyatrosu **Meraki**'yi sahnelerine çıkarırlarken, Ahmet Vefik Paşa 3 Temmuz 1823'te doğduğuna göre, aynı zamanda onun 150. doğum yıldönümünü anmayı da ihmal etmemişler; Ankara Devlet Tiyatrosu Büyük Tiyatro'da aynı eserin yeni bir çevirisini, **Hastalık Hastası**'nı oynamış; Küçük Tiyatro'da Haldun Taner'in, Ahmet Vefik Paşa'yı kurucusu olduğu Bursa Tiyatrosu'nun 1880'lerdeki ilk çalışmaları içinde sahneye çıkararak, ayrıca ilk Molière çeviri ve uyarlamalarının tulûat sahnelerimize kadar nasıl yansıdığını gösteren başarılı bir oyununu, **Sersem Kocanın Kurnaz Karısı**'nı, Altındağ Tiyatrosu'nda da Ahmet Vefik Paşa'nın yetiştirmesi Feraizcizade Mehmet Şakir'in Molière'den esinlenerek yazdığı (Cevdet Kudret'in yeniden düzenlediği) **Exhami**'yi ilk kez seyircisine sunmuştur.

Şimdi İstanbul Şehir Tiyatrosu, elli yıllık uzun bir aradan sonra, Seniha Rauf'la rahmetli Küçük Kemal'in **Mürâi** uyarlamasını yeniden ve Vasfi Rıza Zobu gibi, ilk temsillerine (Behlül Efendi rolünde) katılmış, bir ustanın yönetiminde sahnesine çıkıyor. Başrollerde Büyük Behzat (Tartuffe - Rahmetullah Âbit) ile Küçük Kemal'i (Orgon - Kuşçubaşızade İtri) rahmetle anmamıza vesile olacak bu başarılı uyarlamanın yeni sanatçı kuşaklarının elinde eski parlak düzeyine ulaşmasını, yeni seyirci kuşaklarından da aynı geniş ilgiyi görmesini yürekten dilerim.

TİYATRODA EFEKT

Hitay DAYCAN

Efekt, tiyatrodaki seyirciyi etkilemeye yarayan yardımcı bir unsurdur. Bu yardımcı unsurun, seyircinin kulağına ulaşabilmesi için herşeyden önce güçlü ve kusursuz bir ses düzeni gereklidir. Bunlar elektro-akustik ses düzenini oluşturan teyp, amplifikatör, hoparlör, mikrofon, v.b. dir. Bunlar olmadan efekt unsurunun uygulanamayacağı açıktır. Çünkü sesi, yani titreşimi meydana getirecek bir sistem yoksa, kulağımız hiçbir şey duymayacak demektir. Duyulmayan bir ses ise seyirciyi etkilemeyecektir.

Kulağımızın duyduğu her çeşit şeye, genel olarak ses diyoruz. Sesin oluşabilmesi için herşeyden önce o sesin ait olduğu cismin titreşmesi ve etrafındaki havayı titreşmesi gerekir. Suyu atılan bir taş, nasıl suda gittikçe genişleyen halkalar meydana getiriyorsa, titreşen bir cisim de aynı biçimde havada halkalar oluşturur. Buna en basit örnek diya-pozondur. Çelikten yapılmış U biçiminde bir âlet olan diya-pozona sert bir şeyle vuracak olursak, uçları titreşmeye başlar. Bu titreşim diya-pozonun etrafındaki havayı da titreşir. Böylece kulağımızın duyduğu ses meydana gelmiş olur. Bir saniye içinde oluşan titreşime o sesin frekansı (Hz.) denir. Kulağımızın saniyede 20 ile 16000 arasındaki titreşimleri duyabilir. Bu duyarlılık insanın yaşlanması ile azalır. Bu azalma en çok yüksek frekanslarda kendini belli eder. 20 yaşındaki bir kimse 16000 Hz. ye kadar duyabiliyorsa, 70 yaşındaki bir başka kimse, kulağının duyarlılığını kaybetmesi nedeniyle ancak 8000 Hz. veya 9000 Hz. ye kadar duyacaktır.

Bir piyanonun herhangi bir tuşuna basacak olursak, belli frekansa olan ve ton dediğimiz tek düze bir titreşim duyarız. Çeşitli tonların belli bir oranda bir araya gelmesi sesi meydana getirir. Ses, ton parçacıklarının harmonik bir biçimde oluşan titreşimine verilen addır. Bu oluşma sistematik bir biçimde olursa, buna müzik denir. Eğer bu oluşma harmonik olmayan, uyumsuz bir biçimde ise buna da gürültü denir. Bir senfoni, bir şarkı müziktir; kuş civıltısı, köpek havlaması sestir; yukarı kattaki küçük çocuğun tepinmesi, ya da sokaktan geçen

egzosu patlamış bir otomobilin çıkardığı da gürültüdür. İşte bütün bunların tiyatrodaki uygulanmasına akustik efekt diyoruz.

Yukarıda, efektin seyircinin kulağına ulaştırılabilmesi için kusursuz ve güçlü bir elektro-akustik ses düzeni gereklidir demiştik. Etkileme unsurları arasında öyleleri vardır ki, güçlü bir ses düzeni yoksa, duyurabilmek olanak dışıdır. Bir örnek vermek gerekirse gök gürültüsü çok alçak frekansta oluşmaktadır. (20 Hz. - 60 Hz.) Böylesine alçak bir frekansı duyurabilmek önemli güçte bir seslendirmeyi gerektirir. Çoğumuzun evinde bulunan minik cep radyolarından dinlediğimiz müzikte bas gitar, ya da kontrabası duyamayışımızın nedeni budur. Şüphesiz bunda, kullanılan hoparlörün de önemli rolü vardır. Yukarıda söylediğimiz alçak frekansı geçirecek bir hoparlörümüz yoksa, güçlü bir amplifikasyon da sonuç vermeyecektir.

Güçlü bir amplifikasyona ihtiyaç duyulmasının bir başka nedeni de şudur: Seyirci, bir oda içinde geçmekte olan olayı izlerken dördüncü duvarı oluşturmaktadır. Odadan duyulması gereken dışardan gelen sesleri seyirci kendi bulunduğu yerden değil ama odanın arka veya yan taraflarından duymak isteyecektir. Çünkü olay, karşısındaki cereyan etmektedir. Bu bakımdan odanın arka tarafına, sahne içine yerleştirilmiş ses düzeninin; sesin seyirci tarafından rahatça duyulabilmesi için güçlü olması gereklidir. Çünkü gerek sahnedeki dekor, gerekse dekorun karıda söylediğimiz alçak frekansı geçirecek bir hoparlörümüz yoksa, engeller.

Etkileme unsuru olan efekt, yalnız tiyatrodaki değil, sinema ve televizyonda da uygulanmaktadır. Ne var ki tiyatrodaki uygulama, sinema ve televizyonda uygulanmasından daha güçtür. Çünkü kulak objektif olarak değil, fizyolojik olarak duyar. Ekranında koşmakta olan bir atın sesi, görüntü eşliğinde olduğu için, kulağımız tarafından rahatça algılanır. Şayet gözlerimizi bir süre kapatacak olursak, ekrandan duyduğumuz sesi olduğundan başka sese benzetebiliriz.

Oysa tiyatrodaki, oyunda yağmurdan hiç söz edilmiyorsa ve yeterli bir ses düzeni yoksa, seyircide yağmur imajı yaratmak çok zordur. Çünkü tavada kızaran patates sesine de benzeyebilir. Bunun için kullanılan efektin çok temiz ve salon akustiğine uyumlu olması zorunludur.

Sonuç olarak, tiyatrodaki efekt, sahnede oynanan oyunu seyreden seyirciyi, oyunun yorumuna uygun olarak etkilemeye yarayan yardımcı bir unsurdur. Bunun için elektronik teknolojinin her türlü gelişmesinden, tiyatronun olanakları oranında faydalanmaya çalışır.

Almanya Tiyatrolarında 1982 - 83 Oyunları

Günümüzde dünya tiyatroları neler oynuyor? Başlığı altında yola çıktığımız bu sayfalarda geçen sayımızda Avusturya tiyatrolarında oynanan oyunlara yer vermiştik. Bu sayımızda ise Almanya tiyatrolarında oynanmakta olan oyunları bulacaksınız.

BERLİN / STAATLICHE SCHAUSPIELBÜHNEN :

1. Iphigenia auf Tauris — Goethe —
2. Lulu — Wedekind —
3. Ein Sommernachtstraum (Bir Yaz Gecesi Rüyası) — Shakespeare —
4. Othello — Shakespeare —
5. Amphitryon — Goethe —
6. Senecas Tod (Seneka'nın Ölümü) — Hacks —
7. Die Schwarmer (Hayalperest) — Musil —
8. Der Reigen (Dans) — Schnitzler —
9. John Gabriel Borkman — Ibsen —
10. Orpheus in der Unterweit (Orfeus Cehennemde) — Offenbach —
11. Der Balkon (Balkon) — Jean Genet —
12. George Dandin — Moliere —
13. Krankheit der Jugend (Gençlik Hastalığı) — Bruckner —
14. Nachtsyl (Baraka) — Gorki —
15. Der Talisman (Tılsım) — Nestroy —

BRAUSSCHWEİG / STAATSTHEATER :

1. Draussen vor der Tür (Kapıların Dışında) — Borchert —
2. Wölfe und Schafa (Kurtlar ve Kuzular) — Ostrowski —
3. Das Geld liegt auf der Bank (Paralar Bankada) — Flatow —
4. In der Sache J. R. Oppenheimer (Oppenheimer Olayı) — Kipphardt —
5. Der Floh im Ohr (Kulaktaki Pire) Bit Yeniği olarak çevrildi — Feydeau —
6. Die Physiker (Fizikçiler) — Dürrenmatt —
7. Nora — Ibsen —
8. Mephisto — Mnouchkine —

DORTMUND / STADISCHE BÜHNEN :

1. Tartuffe — Molière —
2. Liliom — Molnar —
3. Mass für Mass (Ölçüye Ölçü) — Shakespeare —
4. Weekend im Paradies (Cennette Haftasonu) — Arnold - Bach —

5. Pariser leben (Parisli Hayatı) — Offenbach —

6. Germinal — Karsunke —

DÜSSELDORF / SCHAUSPIELHAUS :

1. Der Kaufmann von Venedig (Venedik Taciri) — Shakespeare —

2. Der Tod des Handlungsgreisenden (Saticının Ölümü) — Arthur Miller —

3. Onkel Vanja (Vanya Dayı) — Cehov —

4. Der Meteor (Göktaşı) — Dürrenmatt —

5. Egmont — Goethe —

6. Reigen (Dans) — Schnitzler —

7. Leben des Galilei (Galile'nin Yaşamı) — Brecht —

8. Das Leben ist ein Traum (Hayat Bir Rüyadır) — Calderon de la Barca —

9. Die Wildente (Yaban Ördeği) — İbsen —

10. Ein Sommernachtstraum (Bir Yaz Gecesi Rüyası) — Shakespeare —

11. Clavigo — Goethe —

ESSEN / THEATER DER STADT :

1. Wallestein — Schiller —

2. Mandragola — Machiavelli —

3. Nachtsyl (Baraka) — M. Gorki —

4. Hamlet — Shakespeare —

5. Die Erbschaft (Miras) — Lücker/Reisner —

6. George Dandin — Molière —

7. in der Sache J. R. Oppenheimer (Oppenheimer Olayı) — Kipphardt —

FRANKFURT / SCHAUSPIEL :

1. König Richard III, (III. Kral Richard)

2. Prinzessin Turandot (Turandot) — Carlo Gozzi —

3. nicht Fisch nicht Fleisch (Balık Değil Et Değil) — Kroetz —

4. Onkel Wanya (Vanya Dayı) — Cehov —

5. Amphitryon — Kleist —

6. Lorenzaccio — Alfred de Musset —

7. Judith — Hebel —

8. Juno und der Pfau (Dünyanın Düzeni) — O'Casey —

9. Minno von Barnhelm — Lessing —

FREIBURG / STADTISCHE BÜHNEN :

1. Die Dreigroschenoper (Üç Kuruşluk Opera) — Brecht —

2. Hamlet — Shakespeare —

3. Prinz Friedrich von Homburg (Homburg Prensi Friedrich) — Kleist —

4. Der Talisman (Tılsım) — Nestroy —

5. Pinocchio — Sprenger —

HAMBURG / DEUTSCHES SCHAUSPIELHAUS :

1. Totentanz (Ölüm Dansı) — Strindberg —

2. Tartuffe — Moliere —

3. Gyges und sein Ring (Gyges ve Yüzüğü) — Hebbel —

4. Die Eingeschlossenen von Altona (Altona Mahkûmları) — Sartre —

5. Titus Andronicus — Shakespeare —

6. Ein Sommernachtstraum (Bir Yaz Gecesi Rüyası) — Shakespeare —

HANNOVER / LANDESBÜHNE :

1. Ein Sommernachtstraum (Bir Yaz Gecesi Rüyası) — Shakespeare —

2. König Hirsch (Geyik Kral) — Carlo Gozzi —

3. Glasmenagerie (Şirça Kümes) — Tennessee Williams —

DARÜLBEDAYİ

Tiyatro mevsiminde her onbeş günde bir çıkar

No.2

1 MART 1930

Sene 1

Tiyatro Tarihinden Bir Yaprak

İHTİSAS İŞİ

Deri, mezbahadan çıkar, fakat kundura orada yapılmaz, kumaş fabrikada dokunur, fakat elbise orada dikilmez, orman mütehassısı ağacı yetiştirir fakat mobilya yapmaz, maden işçisi gümüşü topraktan çıkarır, fakat savatçılıktan anlamaz, balıkçı levreği tutar, fakat mayonezi beceremez, hele her kalem tutan, her yazı yazan tiyatrodan, oyundan hiç anlamaz. Bu bir uzmanlık işidir.

Bu bir meslektir, bu bir sanat işidir, bu güzel sanatlar içinde en güç dallardan biridir, derin inceleme ister. Tiyatroya, başlı başına bir hayat verilse bile, ciltlerle kitap okunsa bile, diyar diyar tiyatrolar gezilse bile, gene ucu bucağı bulunmayan bir sanat koludur. Böyleyken, hiçbir meslekte dikiş tutturamayanlar, bir takım sütun karalamacıları, bu alanı boş bulmuşlar, çala kalem yürüyorlar. Onlara artık höst demek lâzım.

Höst... diyorum. Artık o çomaksız oynadığımız alanın etrafını bilimin, sanatın dikenli teliyle ördük, artık içeriye başı boş girmek yasak. Yalnız sanat bilgisi bilgimizden, sanat görgüsü görgümüzden, sanat sevgisi sevgimizden fazla olanlara kapımız ve kalbimiz ardına kadar açık!

Fakat sakın oraya eskisi gibi türediler girmeye kalkmasın. Burası yirmi yılımızı yıprattığımız, her türlü yokluk içinde göz nurumuzu, alın terimizi döktüğümüz, ömrümüzü törpülediğimiz bir alandır. Burada asalakların, yaygaracıların yeri yok! Tiyatromuzun sahnesi sanatçıların, salonu halkındır, ikisi arasındaki bezirgânların, yazı komisyoncularının, ipini pazara çıkaracağız!

Sanat dostu olmak bir meziyettir ve biz, bize seslenirken sanat düşüncesinden başka kaygusu olmayanlara taparız. Onların en acı uyarılarını iyiliğimizi isteyen bir koruyucunun candan öğütleri gibi derhal yerine getirmeye çalışırız, çünkü sanatın ilerlemesi bizim ilerlememiz memleket kültürünün adımı demektir. Biz, kendilerini, kanatlarını yakmaya mahkûm eden pervaneler gibi, hayatımızı seve seve, sanat sevgisi için sahnenin ateşi, sanatın alevi üstünde kurban vermiş kimseleriz. Sanatla sahnenin yükselmesi herkesten önce bizim isteğimizdir. Ve biz bunun gerçekleşmesi için yapabildiğimiz kadarını yapıyoruz. Yazılarını arkasında gizli düşünce taşımadan bize yardım etmek isteyenle, bilgisiyle, görgüsüyle yardıma gelenlere teşekkür eder, ölünceye kadar minnetlerini taşırız.

Fakat dillerinde yalan, yüzlerinde maske, arkalarında kişisel çıkar, kasa-sının maymuncuğu ile kapımıza yaklaşmak isteyenlerin vay haline! Öylelerin bileklerinden kısıvrak yakalamak, dillerindeki yalanı, yüzlerindeki maskeyi, ellerindeki her kapıya uydurmak istedikleri anahtarları teşhir etmek borcumuz. Bunu bize kutsal kitabımız olan Sanat Sevgisi buyuruyor ve biz bunu yapmaya and içtik.

MUHSİN ERTUĞRUL

(Perdeci)

ŞEHİR TİYATROSU • Şehir Tiyatroları Yayın Organı • İmtiyaz Sahibi : İstanbul
Belediyesi adına Şehir Tiyatroları Müdürü : **ŞAHAP SARI** • Yazı İşleri Müdürü :
MUZAFFER İRDEM • Teknik Yönetmen : **TAYFUN TÜRKİLİ** • Fotoğraflar :
GANI GÜRDAL • Mart 1983, Sayı : 435

Bu sayımız **YARIŞ MATBAASI** tesislerinde basılmıştır. • Tel: 22 37 52 • Çağaloğlu
(Ön kapak : Agah HÜN, arka kapak : Melahat İÇLİ)

50 TL